

κόμβος

Τετάρτη, 5 Ιουνίου 2013

- βρόχος: "noose, slip-knot" (entry in [LSJ Middle Liddell Autenrieth](#))
- διαμματίζω: "knot" (entry in [LSJ](#))
- δρυπίς: "knot-wort, Drypis spinosa," (entry in [LSJ](#))
- κάθαμμα: "knot" (entry in [LSJ](#))
- κατάδεσμος: "tie, band" (entry in [LSJ Middle Liddell](#))
- κρισός: "knot" (entry in [LSJ](#))
- πολύγονον: "knot-grass, Ploygonum aviculare," (entry in [LSJ](#))
- στραγγαλίς: "intricate knot" (entry in [LSJ](#))
- τύλος: "callus," (entry in [LSJ Middle Liddell](#))

Pasted from <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/searchresults?target=en&collections=Perseus%3Acollection%3AGreco-Roman&all_words=knot&all_words_expand=on&phrase=&any_words=&exclude_words=&search=Search>

βρόχος, ὄ,

A. *noose, slip-knot*, [Od.11.278](#), [22.472](#), [Hdt.4.60](#), *Democr. 134*, [S.Ant.1222](#), etc.; *snare for birds*, [Ar.Av.527](#); "Θηρών β." [E.Hel. 1169](#); "άλους βρόχων πλεκταίς ἀνάγκαις" *Xenarch.1.8*; *mesh of a net*, [X.Cyn.2.5](#), etc.: *metaph.*, "β. ἀρκύων ξιφηφόροι" [E.HF729](#); "ὡς ἂν ληφθῶσιν ἐν ταύτῳ βρόχῳ" [A.Ch.557](#); ἐν βρόχῳ τὸν τράχηλον ἔχων νομοθετεῖν 'with a halter round one's neck', [D.24.139](#). ([βρόκχον](#) shd. be written in *Thgn.1099*.)

Pasted from <<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0057:entry=bro/xos>>

171

κομβίον (το) (λόγ.) το κουμπί (βλ.λ.).

[ΕΤΥΜ. < μτγν. κομβίον, υποκ. τού ουσ. κόμβος].

κομβόι (το) • κονβόι

κόμβος (ο) 1. το σημείο όπου συναντώνται πολλές οδικές ή σιδηροδρομικές αρτηρίες 2. (γενικότ.) κάθε σημείο (υπαρκτό ή νητό) όπου διασταυρώνονται ή από όπου ξεκινούν ή συγκλίνουν άνθρωποι, προϊόντα, ιδέες: το λιμάνι τού Ηπειράειά είναι εμπορικός ~ || το Παρίσι αποτελεί πολιτιστικό ~ 3. ΓΛΩΣΣ. γλωσσικό στοιχείο από το οποίο εξαρτώνται (νοηματικά. συντακτικά) άλλοι όροι τής πρότασης ή τού κειμένου: *συντακτικός ή νοηματικός ~ σε μια πρόταση* • 4. ΝΑΥΤ. μονάδα μέτρησης τής ταχύτητας στα πλοία.

[ΕΤΥΜ. μτγν., αβεβ. ετύμου, πιθ. συνδ. με λιθ. kabinti «θηλυκώνω, κρεμώ», αρχ. σλαβ. skoba «περόνη. πόρπη»].

κόμβ-ος, ὄ, roll, band, girth, Anon. ap. Suid.; cf. κομποθηλαία.

Conbino

Λατινικο ρημα που σημαίνει συνδεω δυο πράγματα, συνδυαζω, εννωω.

Από το con (συν) binus (διπλous) =συνδυάζω. ΦΡ Εδώ είναι ο κομπος.

Binarius < binus = διπλούς

Απ'εδώ η κομπίνα (συνδυασμός, συνήθως δόλιος)> κομπιναδόρος

κόμπος¹ (ο) (αρχαιοπρ.) η καυχησιά. • ΣΧΟΛΙΟ λ. υπερηφάνεια. [ΕΤΥΜ. αρχ., αρχική σημ. «θύρυβος – καύχηση», πιθ. ονοματοποιημένη λ. (πβ. κ. βόμβος). αγν. ετύμου].

κόμπος² (ο) **1.** ο συνήθ. σφαιροειδής σχηματισμός που προκύπτει από το δέσιμο τής άκρης σχοινιού, νήματος ή άλλου μακρόστενου αντικειμένου και το σφίξιμο στο σημείο του δεσίματος: *σχηματίζω ~ || ~ κλωστής / σπάγκου*. ΦΡ. (α) **δένω (κάτι) κόμπο** βλ. λ. δένω (β) **ο κόμπος έφτασε στο χτένι** βλ. λ. φθάνω **2.** (συνεκδ.) κάθε παρόμοιο δέσιμο μακρόστενου αντικειμένου: *διπλός / τριπλός ~ 3.* ΝΑΥΤ. (α) ειδικό δέσιμο σχοινιών μεταξύ τους ή ενός σχοινιού με κατάλληλη διαπλοκή των άκρων του, καθώς και οι παρόμοιοι τέτοιοι δεσμοί σχοινιών με γάντζους, ξύλα και κρίκους, που χρησιμοποιούνται για την καλύτερη στερέωση οποιουδήποτε αντικειμένου τού πλοίου (πανιών, άλλων σχοινιών κ.λπ.) ή την ασφαλέστερη εξάρτηση (κρέμασμα) ή ανύψωση αντικειμένων: *ο σταυρόκομπος και η καντηλίτσα είναι είδη ναυτικών ~ (β) μονάδα μέτρησης ταχύτητας πλοίων σε ναυτικά μίλια. ο κόμβος (βλ.λ.) 4.* (μτφ.) το σημείο τού βλαστού σε ορισμένα φυτά, από το οποίο φύονται τα φύλλα και τα άνθη ΣΥΝ. ρόζος, γόνατο • **5.** (μτφ.) η άρθρωση δακτύλου. ιδ. η μεσαία: *μετρώ τους ~ των χεριών μου* • **6.** (μτφ.) οτιδήποτε εμποδίζει την επιτέλεση πράξης / ενέργειας ή δυσχεραίνει ένα έργο: *Θα τα δεχθεί ή θα θυμώσει χειρότερα: Εδώ είναι ο ~ || ο ~ τής υποθέσεως* ΣΥΝ. εμπόδιο, δυσκολία, δυσχέρεια ΑΝΤ. ευκολία, ευχέρεια • **7.** (μτφ.) σπασμός στον οισοφάγο ή τον φάρυγγα, αιφνίδια δυσκολία στην αναπνοή ή την κατάποση τής τροφής, που προκαλείται από φυσική ή συγκινησιακή αιτία: *νιώθω έναν ~ στον λαιμό || δεν μπορούσα να κλάψω μονάχα ένας ~ ανέβαινε ως τον λαιμό* • **8.** ΛΟΓΡ. δέσιμο που θεωρείται ότι περικλείει μαγική δύναμη, η οποία χρησιμοποιείται για πρόκληση κακού ή, αντίθετα, για επίτευξη καλού • **9.** πολύ λίγο, μια σταγόνα: *κάνω δίαιτα, βάλε μόνο έναν ~ λάδι στη σαλάτα.* [ΕΤΥΜ. μεσν. < μτγν. κόμβος (βλ.λ.)].

Screen clipping taken: 15/2/2012 4:01 πμ

κόμποσκοίνι κ. **κόμποσχοίνι** (τό) {κομποσκοιν-ιού | -ιών} **1.** σχοινί (μαύρου χρώματος) με κόμπους, συνήθ. εκατό, το οποίο χρησιμοποιούν οι μοναχοί στις προσευχές τους, μετρώντας τους κόμπους και λέγοντας για καθένα και μία ευχή • **2.** μακρύ σχοινί που αποτελεί τη ζώνη στο ένδυμα των Φραγκισκανών μοναχών τής Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας.

κομπογιαν(ν)ίτης (ο) {κομπογιαν(ν)ιτών}, **κομπογιαν(ν)ιτίσσα** (η) {κομπογιαν(ν)ιτισσών} **1.** ο πρακτικός και εμπειρικός γιατρός ή αυτός που παριστάνει τον γιατρό, που διαθέτει μερικές γνώσεις ιατρικής και ασκεί την ιατρική, χωρίς να έχει σπουδάσει και χωρίς να κατέχει την ειδική άδεια: τα *γιατροσόφια των* - ΣΥΝ. ψευτογιατρός, ψευτοεπιστήμονας **2.** (κατ' επέκτ.) πρόσωπο που εξαπατά, που προσποιείται ότι θεραπεύει, ότι κάνει θαύματα κ.λπ. ΣΥΝ. απατεώνας, αγύρτης, γόης, θαυματοποιός, τσαρλατάνος. — **κομπογιαν(ν)ίτικος**, -η, -ο, **κομπογιαν(ν)ίτικα** επίρρ.

[ΕΤΥΜ. Αβεβ. ετύμου, πιθ. < κομπώνω «εξαπατώ» (< μτγν. κομβῶ «περιδένω ξεγελῶ» < κόμβος) + -γιανίτης < (γ)ιαίνω «θεραπεύω». Κατ' άλλη εκδοχή, < κόμπος «κομπόδεμα με θεραπευτικά βότανα» + γιαννίτης < Γιάννενα, που δήλωνε την καταγωγή του πρακτικού γιατρού, οπότε η λ. πρέπει να γράφεται με δύο -νν- (κομπογιαννίτης)].

κομπογιαν(ν)ιτισμός (ο) {χωρ. πλθθ.} (λαϊκ.) οι τρόποι και οι μέθοδοι που χρησιμοποιεί ο κομπογιαν(ν)ίτης, δηλ. η χρήση απάτης και αγυρτείας για την επίτευξη κέρδους, την προσέλκυση τής προσοχής, του θαυμασμού κ.λπ. ΣΥΝ. αγυρτεία, απάτη, τσαρλατανισμός, καμποτινισμός, μπαγαποντιά ΑΝΓ. τιμιότητα.

κομπόδεμα (το) [μεσν.] {κομποδέμ-ατος | -ατα, -άτων} (λαϊκ.) οι οικονομίες, τα χρήματα που έχουν αποταμιευθεί (από κάποιον): *ξόδεψε και την τελευταία πεντάρα από το ~ του* || *κάνω ~* || *μικρό / καλό / παχύ ~* || *έχει γερό ~* (έχει αρκετά χρήματα, είναι πλούσιος) ΣΥΝ. οικονομίες, πουγκί.

κομποδένω ρ. μετβ. [μεσν.] {κομποδέ-σα, -θηκα, -μένος} (λαϊκ.) σηματοδίνω κόμπο, δένω κάτι σε κόμπο ΑΝΓ. λύνω. — **κομποδέση** (η).

Φαίνεται πως και εδώ ο κ. καθηγητής επέλεξε την βασιλική οδόν για να ετυμολογήσει τους κομπογιαννίτες. Όμως τα Γιαννενα δεν είχαν ιατρική σχολή, αλλά και το κυριότερο δεν έχουν ετυμολογική σχέση με τον Ιωάννη ή τον Γιάννη.

Ρίζα του Γιαννενα ήταν ο **αγιάνης** = "προύχοντας" (τουρκ. *ayan*). Οι **αγιανηδες** ενός τόπου αντιπροσώπευαν τους κατοίκους απέναντι στα κυβερνητικά όργανα και διαχειρίζονταν τα φορολογικά κυρίως ζητήματα της περιοχής. Η εξάπλωσή τους κυρίως μετά τα τέλη του 16ου αι. σχετίζεται με την εμφάνιση και την επικράτηση στην έγγειο ιδιοκτησία των μεγάλων τσιφλικιών και του συστήματος της ενοικίασης των φόρων (*iltizam*).

Τα Γιαννενα ονομαστήκαν έτσι γιατί ήταν κεφαλοχώρι όπου έδρευαν οι προυχόντες. Η τουρκική δοτική του **ayian** είναι **ayanina** : στους **αγιανηδες** το θα πάω στους προεστούς (στα **ayianina**) έδωσε το ελληνικό **Γιάννινα** που παρετυμολογήθηκε σε **Γιαννίνα** και επι τω Ελληνικότερον σε **Ιωαννίνα**.

Αντιθετως οι **κομπογιαννίτες** "σωστα"* γραφονται με δύο νν γιατί ποέρχονται από τους **Ιωαννίτες** Ιππότες που ήταν οι Οσπιτάλιοι (Νοσοκομοί < Hospitalis) των Σταυροφοριών.

Ήταν γνωστοί και ως **Ιππότες του Αγίου Ιωάννη της Ιερουσαλήμ** ή **Ιππότες της Ρόδου** και αργότερα **Ιππότες της Μάλτας**.

Κυκλοφορούσαν με **αποκόμβια** (κομποδέματα) γεμάτα βότανα και θεραπεύαν πασαν νόσον και πασαν μαλακίαν εν τω λαώ.

Κατά τη διάρκεια της Α Σταυροφορίας, οι Ιωαννίτες ιππότες είχαν μια ταχεία ανάπτυξη. Το 1099, η Ιερουσαλήμ κατακτήθηκε από τους Σταυροφόρους, και πολλοί ευγενείς που προσχώρησαν στην Σταυροφορία αφιερούμενοι στη "φροντίδα"* των ασθενών και των προσκυνητών στα Νοσοκομεία. Σημαντικές δωρεές έγιναν

(εθελουσιως η ακουσιως), και τα Νοσοκομεία απέκτησαν τεράστιες περιουσιες.

* Η πρώτη βοήθεια στον τραυματία είναι να "απελευθερωθεί" από κάθε περιττό βάρος (πχ. Κοσμηματα, πουγκι με χρηματα, οπλισμο κλπ). Ο νων νοειτω.

[*]Σημ. **Σωστά;** είναι παραδοξο αν όχι ανοητο το εβραϊκο Γιοχάνες (ελεήμων ο θεός) να μεταφραζεται σε Ιωαννης και Γιαννης και μαλιστα με δυο νν.

Ενδιαφέρουσα ερεύνα κάνει ο Καθ. Κ. Ρωμαίος²⁰⁰⁹ για το όνομα του Διγενή Άκριτη: το θεώνει συνέχεια του Διονύσου> Διονής (από την κλητική Διονύ)> Διονυς > Διενής> Διγενής και τον συσχετίζει με τα φαλλικά δρώμενα των αρχαίων . Παρατηρεί πως οι έλληνες του Πόντου επιμόνως ονομάζουν τον Διγενή «Διονή» (2009.149)

Πιθανο ο Διγενης να είναι ο Γιάννης των Δημοτικών Τραγουδιων²⁰⁰⁹. και παροιμιών. Ο Γιάννης στη Δημοτική Ποιηση πολεμάει με τὰ θεριά σκοτωνει δρακους οπως και ο Διγενης > Διενης> διανης> ιανής> γιάννης. Πβλ.(Γιανιός =Γιάννης υποκ. Κρήτη , Γιανής Επων.)

Η γραφη του Γιαννης με δύο νυ, αν και τελειως αδικαιολογητη, εχει καθιερωθει από πολύ παλαια.Μονον ο Κορδάτος εγραφε "Γιάνης Κορδάτος".

κόμπολόι (το) {κομπολογ-ιού | -ιών} **1.** αντικείμενο που αποτελείται από χάντρες (από κεχριμπάρι, γυαλί, μέταλλο κ.λπ.) περασμένες σε κλωστή ή λεπτή αλυσίδα. η οποία δένεται στα άκρα της κόμπο και οι οποίες γυρίζονται αργά με τα δάχτυλα. διαδοχικά η μία μετά την άλλη. ως ευχάριστη ενασχόληση στις ώρες τής ανίας ή για την απασχόληση των χεριών σε στιγμές αμηχανίας: *έπαιζε στα δάχτυλα ένα κεχριμπαρένιο ~ με μαύρη φούντα στην άκρη* **2.** (μτφ.) σειρά πράξεων, καταστάσεων, γεγονότων, λόγων κ.λπ. που διαδέχονται το ένα το άλλο: *τον τελευταίο καιρό ευτυχώς πάνε ~ οι επιτυχίες.* — (υποκ.-χαϊδευτ.) **κομπολογάκι** (το).
[ΕΓΥΜ. < μεσν. κομπολόγι < κομβολόγιον < κόμβος + -λόγιον < λόγος].

Απαραιτητο συμπληρωμα της εμφανισης των κουτσαβακηδων ηταν το κομπολόι ή μπεγλέρι* (στο 'να χερι το μαχαιρι
Στ' άλλο χέρι το μπεγλέρι)

* Από το μπεηλέρμπεης = "ο μπέης των μπέηδων". Στρατιωτικός και πολιτικός διοικητής μιας περιοχής (eyalet), (τουρκ. beylerbeyi ή **beglerbegi**).

Βιβλιογραφία

2009

Τίτλος: ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΚΡΙΤΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

Συγγραφέας: ΚΩΣΤΑΣ ΡΩΜΑΙΟΣ

Εκδότης:ΛΕΟΥΣΗΣ-ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Έτος:1979

[Knights Hospitaller](#)